

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 15.3.2006
COM(2006) 120 konč.

**POROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU**

Poročilo o delovanju Direktive 1999/93/ES o okviru Skupnosti za elektronski podpis

KAZALO

1.	Uvod.....	3
2.	Direktiva.....	3
2.1	Ozadje	3
2.2	Izvajanje Direktive	4
2.3	Vsebina Direktive.....	4
2.3.1	Cilj in področje uporabe.....	4
2.3.2	Različne vrste elektronskih podpisov v Direktivi	4
2.3.3	Vprašanja notranjega trga	5
2.3.4	Pravno priznavanje.....	5
3.	Učinek Direktive na notranji trg	5
3.1	Splošne pripombe k razmerju med Direktivo in razvojem trga	5
3.2	Trg za elektronska potrdila: aplikacije v uporabi.....	6
3.3	Tehnološki razvoj.....	6
3.3.1	Standardizacija	6
3.3.2	Tehnološki izzivi.....	7
4.	Vpliv Direktive na druge pravne akte	8
4.1	Direktiva 2001/115/ES.....	8
4.2	Nove direktive o javnih naročilih.....	8
4.3	Sklep Komisije o elektronskih in digitalnih dokumentih.....	9
5.	Sklepne ugotovitve.....	9
5.1	Pravni vidik	9
5.2	Učinek na trg.....	9

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Poročilo o delovanju Direktive 1999/93/ES o okviru Skupnosti za elektronski podpis

(Besedilo velja za EGP)

1. UVOD

To poročilo je pregled delovanja Direktive 1999/93/ES o okviru Skupnosti za elektronski podpis¹ (v nadaljnjem besedilu „Direktiva“) v skladu s členom 12 Direktive. Poročilo delno temelji na rezultatih neodvisne študije, ki so jo izvedli zunanji svetovalci² (v nadaljnjem besedilu „Študija“) in je bila končana v letu 2003, ter na rezultatu neformalnih posvetovanj z zainteresiranimi stranmi³.

2. DIREKTIVA

2.1 Ozadje

Po prvi najavi zakonodajnega predloga na področju elektronskih podpisov v Sporočilu o „zagotavljanju varnosti in zaupanja v elektronsko komuniciranje – oblikovanju evropskega okvira za digitalne podpise in šifriranje naproti“⁴ je bil prvi predlog za Direktivo objavljen leta 1998⁵. Več držav članic je že uvedlo ali predlagalo nacionalno zakonodajo o elektronskih podpisih, ki so jo razumele kot predhoden pogoj za rast elektronskega poslovanja in pomembno zahtevo politike za zagotavljanje zaupanja v elektronske transakcije.

S stališča EU je nacionalna zakonodaja z različnimi zahtevami tvegala zadrževanje učinkovite vzpostavitve notranjega trga, posebej na področjih, ki so bila odvisna od izdelkov in storitev v povezavi z elektronskim podpisovanjem. Podlaga za predlagane ukrepe je bilo preprečevanje oviranja notranjega trga na področju, ki se zdi ključno za prihodnost elektronskih transakcij v evropskem gospodarstvu. Ena osrednjih zahtev je bila potreba po razjasnitvi pravnega statusa elektronskih podpisov, da bi se zagotovila njihova pravna veljavnost, ki je bila pogosto postavljena pod vprašaj.

To direktivo sta decembra 1999 sprejela Evropski parlament in Svet.

¹ Direktiva 1999/93/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 1999 o okviru Skupnosti za elektronski podpis, UL L 13, 19.1.2000, str. 12.

² Study on the legal and market aspects of electronic signatures (Študija o pravnih in tržnih vidikih elektronskega podpisovanja), K.U.L., 2003, http://europa.eu.int/information_society/eeurope/2005/all_about/trust/electronic_sig_report.pdf

³ Leta 2003 je Komisija začela z neformalnim posvetovanjem z vsemi zainteresiranimi stranmi, da bi zbrala pripombe glede delovanja Direktive. Prejete pripombe so vključene v to poročilo.

⁴ COM(97) 503 z dne 8. oktobra 1997.

⁵ UL C 325, 23.10.1998, str. 5.

2.2 Izvajanje Direktive

Vseh 25 držav članic EU je uporabilo splošna načela Direktive. Spodaj navedene pripombe temeljijo na celovitem pregledu rezultatov posvetovanj in izvedbenih ukrepov držav članic, čeprav formalna analiza zakonodaje, ki uvaja Direktivo, v trenutku tega poročila še ni bila končana.

2.3 Vsebina Direktive

2.3.1 Cilj in področje uporabe

Glavni cilj Direktive je ustvariti okvir Skupnosti za uporabo elektronskih podpisov, ki omogoča prost pretok izdelkov in storitev za elektronsko podpisovanje čez meje in zagotovi temeljno pravno priznanje elektronskih podpisov.

Treba je poudariti, da Direktiva ne obravnava sklenitve in veljavnosti pogodb ali drugih pravnih obveznosti, ki jih glede oblike pogodb predpisuje nacionalna zakonodaja ali zakonodaja Skupnosti. Niti ne posega v pravila in omejitve glede uporabe dokumentov, ki jih določa nacionalna zakonodaja ali zakonodaja Skupnosti⁶. Posledično Direktiva ne posega v nacionalne predpise, na primer glede zahteve po uporabi papirja za nekatere vrste pogodb. Poleg tega Direktiva ne izključuje možnosti, da se stranke v zaprtem sistemu (npr. intranet v podjetju ali med ponudnikom storitve in njegovimi strankami) pogajajo o svojih posebnih pogojih za uporabo elektronskih podpisov v tem sistemu.

2.3.2 Različne vrste elektronskih podpisov v Direktivi

Direktiva obravnava tri oblike elektronskih podpisov. Prva oblika „**elektronskega podpisa**“ je najpreprostejša in ima širok pomen. Uporablja se za opredeljevanje in prepoznavanje podatkov. Lahko je preprosta kot podpis e-sporočila z imenom osebe ali z uporabo kode PIN. Da bi podpis veljal kot tak, se mora prepoznavanje navezovati na *podatke* in se ne sme uporabljati le kot postopek ali tehnologija za prepoznavanje *subjekta*.

Druga oblika elektronskega podpisa, ki ga opredeljuje Direktiva, je „**napredni elektronski podpis**“. Ta oblika podpisa mora izpolnjevati zahteve iz člena 2(2) Direktive. Direktiva ne določa tehnologije, vendar se v praksi ta opredelitev nanaša večinoma na elektronske podpise, ki temeljijo na infrastrukturi javnega ključa (PKI). Ta tehnologija uporablja za podpis podatkov tehnologijo šifriranja, ki zahteva javen in osebni ključ.

Nazadnje obstaja še tretja oblika elektronskega podpisa, ki je omenjena v členu 5(1) in ji Direktiva ni dala lastnega termina, vendar bo za potrebe tega poročila poimenovana „**kvalificiran elektronski podpis**“. Ta vključuje napredni elektronski podpis, ki temelji na kvalificiranem potrdilu in je izdelan z napravo za varno tvorjenje podpisov ter mora izpolnjevati zahteve iz prilog I, II in III.

„**Podpisnik**“ je v Direktivi opredeljen kot „vsaka oseba, ki ima napravo za tvorjenje podpisa in deluje na svoj račun ali na račun fizične ali pravne osebe ali subjekta, ki ga zastopa“. Čeprav Direktiva ne navaja, da se mora elektronski podpis sklicevati na fizično osebo, pa je

⁶ Odpravljanje pravnih ovir za sklenitev pogodb z elektronskimi sredstvi ureja člen 9 Direktive o elektronskem poslovanju (Direktiva 2000/31/ES, UL L 178, str. 1).

podpisnik kvalificiranega elektronskega podpisa (člen 5.1 Direktive) lahko le fizična oseba, saj se ta oblika podpisa upošteva kot enakovredna lastnoročnemu podpisu⁷.

2.3.3 *Vprašanja notranjega trga*

Da bi spodbudili nastanek notranjega trga za izdelke in storitve overjanja in da bi zagotovili, da lahko overitelj (CSP), s sedežem v eni državi članici ponuja storitve v drugi državi članici, člen 3 navaja, da dostop do trga ni stvar predhodnega dovoljenja. Da bi zagotovili, da overitelj, ki izda kvalificirana potrdila javnosti izpolnjuje zahteve, določene v prilogah, morajo države članice vzpostaviti ustrezen sistem za nadzor. Sistemom nadzora se ne naložijo nobene obvezne zahteve. Države članice so uporabile različne modele, ki so do zdaj delovale večinoma v njihovih izvornih državah in se niso pokazali kot vzrok za ovire. Vendar bi lahko razlike med sistemi držav članic zaviralno vplivale na povečanje čezmejnih storitev overjanja.

Glede čezmejnega opravljanja storitev overjanja na notranjem trgu ni mogoče naložiti nobene omejitve za storitve overjanja, ki se omogočajo iz druge države članice.

2.3.4 *Pravno priznavanje*

Člen 5.2 vzpostavlja splošno načelo pravnega priznavanja vseh vrst elektronskih podpisov, ki jih določa Direktiva.

Od držav članic zahteva, da kvalificiranemu elektronskemu podpisu (člen 5(1)) priznajo, da izpolnjuje pravne zahteve lastnoročnih podpisov in da se dopusti kot dokaz v pravnih postopkih na enak način kot lastnoročni podpisi pri tradicionalnih dokumentih.

Glede pravnega učinka elektronskih podpisov še ne obstajajo reprezentativni sodni primeri, ki bi omogočili kakršno koli oceno priznavanja elektronskih podpisov v praksi.

3. UČINEK DIREKTIVE NA NOTRANJI TRG

3.1 **Splošne pripombe k razmerju med Direktivo in razvojem trga**

Pri sprejemu Direktive se je pričakovalo, da bo ta zakonodaja pomagala pri zagonu trga z elektronskimi podpisi. Na splošno se zakonodaja ne uvaja, da bi ustvarila povpraševanje na trgu, in to se tudi pri tej direktivi ni zgodilo. Vendar mora Direktiva zagotoviti večjo pravno varnost glede uporabe elektronskih podpisov in zadevnih storitev. V tem smislu bi lahko Direktiva zagotovila podlago za zaupanje, ki bi omogočilo zagon trga.

Čeprav študija osredotoča svoje raziskave na uporabo naprednih ali kvalificiranih elektronskih podpisov in ugotavlja, da se ti zelo počasi uveljavljajo, je pokazala, da so postale dostopne mnoge druge aplikacije za elektronsko podpisovanje, ki uporabljajo preprostejše oblike elektronskih podpisov.

⁷

Omejitev uporabe naprednih elektronskih podpisov na fizične osebe kaže, da mnogo regulatorjev obravnava elektronske podpise le kot elektronske nadomestke tradicionalnega lastnoročnega podpisa. Vendar se digitalni podpisi največkrat uporabljajo izključno za povečanje pristnosti in neoporečnosti, brez cilja ali namere podpisovanja v tradicionalnem smislu, kar je na neformalnem posvetovanju tudi poudarila npr. Mednarodna gospodarska zbornica (ICC).

3.2 Trg za elektronska potrdila: aplikacije v uporabi

Dve prevladujoči aplikaciji za elektronsko podpisovanje sta povezani z e-upravo in osebnimi storitvami e-banke. Mnoge države članice in več drugih evropskih držav so začele aplikacije e-uprave ali to načrtujejo. Številne aplikacije e-uprav so zasnovane na uporabi elektronskih osebnih izkaznic. Elektronska osebna izkaznica se lahko uporablja kot dokument za prepoznavanje in za zagotavljanje dostopa on-line do javnih storitev za državljane. V večini primerov bodo te osebne izkaznice vsebovale tri funkcije: prepoznavanje, preverjanje pristnosti in podpisovanje.

Druga glavna aplikacija za elektronsko podpisovanje – osebna e-banka – je zdaj v zagonu v večini držav EU. Večina sistemov za preverjanje pristnosti za storitve osebnega e-bančništva zaupa enkratnim geslom (OTP) in dovoljenjem, ki v skladu z Direktivo pomenijo najpreprostejšo obliko elektronskega podpisa. Mnoge aplikacije e-bančništva uporabljajo samo te tehnologije za preverjanje pristnosti uporabnika, vendar elektronsko podpisovanje transakcij narašča. Pri e-bančništvu med podjetji (medpodjetniško poslovanje) in medbančnim kliringom se bolj običajno uporabljajo pametne kartice, za katere velja, da zagotavljajo višjo stopnjo varnosti.

Hkrati se je v več državah članicah razširila paleta storitev, ki zahtevajo stopnjo preverjanja pristnosti, ki ustreza preprosti obliki elektronskega podpisa.

3.3 Tehnološki razvoj

3.3.1 Standardizacija

Člen 3(5) Direktive dovoljuje Komisiji, da določi in objavi referenčne številke „splošno priznanih standardov“⁸ za izdelke za elektronsko podpisovanje. Kot posledica se predvideva, da so izpolnjene zahteve iz Priloge II (f) in Priloge III, če je izdelek za elektronsko podpisovanje v skladu s temi standardi.

Komisija je izdala pooblastilo evropskim organizacijam za standarde, da izvedejo standardizacijo. EESSI (Pobuda za evropsko standardizacijo elektronskega podpisa, ki so jo izvedli člani CEN/ISSS in ETSI) je bila vzpostavljena in je izdelala standarde za izdelke in storitve za elektronsko podpisovanje⁹.

Julija 2003 je Komisija objavila Odločbo, ki je temeljila na členu 3(5) Direktive¹⁰, vključno s sklicevanji na standarde CEN (CWA) za zahteve v zvezi z ustvarjanjem kvalificiranih elektronskih podpisov. Veljavnost CWA poteče v treh letih po njihovi objavi; vendar lahko CEN njihovo veljavnost po potrebi podaljša.

V skladu s členom 3(5) lahko Komisija, da izpolni zahteve Direktive, razvije in sprejme tudi druge standarde, dokler se ti lahko upoštevajo kot „splošno priznani standardi“. Na splošno lahko zahteve prilog izpolnijo tudi drugi standardi kot ti, ki so navedeni v UL.

⁸ Ta koncept se sklicuje na zahteve tehnološke sodobnosti in sprejem uporabnikov ali njihovo zadostno udeležbo v svojem razvoju.

⁹ Seznam izdelanih standardov je na voljo na spletni strani EESSI http://www.ict.etsi.org/EESSI_home.htm.

¹⁰ Odločba 2003/511/ES z dne 14. julija 2003 o objavi referenčnih številc splošno priznanih standardov za izdelke elektronskih podpisov v skladu z Direktivo 1999/93/ES Evropskega parlamenta in Sveta UL L 175, 15.7.2003, str. 45.

Za trg je pomembno, da prihodnje standardizacije upoštevajo novi tehnološki razvoj, saj bodo uporabniki v prihodnosti v povezanem svetu premikali svoj ključ elektronskega podpisa z naprave na napravo.

3.3.2 Tehnološki izzivi

Ni preprostega odgovor na vprašanje, zakaj se trg za elektronske podpise ni razvil hitreje, vendar se trg sooča s številnimi tehničnimi izzivi. Težava, za katero se pogosto poudarja, da bi lahko prispevala k počasnemu uvajanju naprednih ali kvalificiranih elektronskih podpisov v Evropi, je zapletenost tehnologije PKI. Pogosto se poudarja prednost PKI, da ta tehnologija uporablja sistem „verodostojne tretje stranke“, kar omogoča strankam, ki se niso nikoli srečale, da si na internetu zaupajo. Vendar se zdi, da je pri mnogo trenutnih aplikacijah zanimanje ponudnikov storitev majhno, predvsem iz razlogov odgovornosti, da bi dovolili svojim strankam, da uporabljajo svoje naprave za preverjanje verodostojnosti za druge storitve. Verjetno zato uporaba različnih enkratnih gesel (OTP) še zmeraj prevladuje na trgu in ne kaže, da bi se to v bližnji prihodnosti spremenilo.

Drugi dejavniki bi lahko pojasnili to počasno uvajanje: v Direktivi ni določb o merilih za storitve preverjanja elektronskega podpisa, ki jih ponudnik storitve potrdila (CSP) zagotavlja končnemu uporabniku in ni določb glede vzajemnega priznavanja storitve potrdila (CSP) med ponudniki. V različnih državah obstaja več rešitev za preverjanje potrdil kot so Root CA, Bridge CA in seznam statusa zaupanja. V okviru čezmejnih transakcij e-uprave v programu IDA II so se rezultati ukrepov v zvezi z Bridge/Gateway Certification Authority¹¹ odrazili v pilotskem projektu Bridge/Gateway CA, ki ni ugotovil le tehnoloških težav, temveč tudi pravne in organizacijske.

Pomanjkanje tehnične interoperabilnosti na nacionalni in čezmejni ravni povzroča nadaljnjo oviro za tržno sprejemljivost elektronskih podpisov. To se je odrazilo v mnogih „osamljenih“ aplikacijah elektronskega podpisa, v katerih se potrdila lahko uporabljajo za eno samo aplikacijo. EESSI si je prizadeval za skupne standarde interoperabilnosti, vendar je večina držav članic za spodbujanje interoperabilnosti določila nacionalne standarde¹².

Danes je v okolju PKI pametna kartica najbolj uporabljana naprava za tvorjenje podpisa, saj pametna kartica omogoča varno hranjenje osebnega ključa. Ta tehnologija je draga in zahteva naložbe v fizično infrastrukturo (razdeljevanje kartic in čitalnikov kartic itd.). Poleg pametnih kartic obstajajo že številne alternative, ki se lahko uporabljajo za varno hranjenje šifrnega ključa.

Drug praktični razlog za nasprotovanje uporabi aplikacij za elektronsko podpisovanje je, da velja **arhiviranje** elektronsko podpisanih dokumentov za preveč zapleteno in negotovo. Pravne obveznosti hranjena dokumentov za več kot 30 let zahtevajo drago in okorno tehnologijo in postopke, da bi se zagotovili čitljivost in preverjanje v tako dolgem časovnem obdobju.

¹¹ Ukrep BGCA programa IDA II: <http://europa.eu.int/idabc/en/document/2318/556>

¹² Na primer specifikacije ISIS-MTT v Nemčiji so namenjene vzpostavitvi tehnične interoperabilnosti med izdelki za elektronsko podpisovanje.

4. VPLIV DIREKTIVE NA DRUGE PRAVNE AKTE

Čeprav povpraševanja po uporabi PKI ni možno ustvariti z zakonodajo, pa Komisija v uvedbi elektronskih podpisov še zmeraj vidi pomembno orodje za razvoj storitev informacijske družbe in spodbujanje varnega elektronskega poslovanja.

Nekatere nedavno sprejete direktive in sklepi se sklicujejo na elektronske podpise in na Direktivo 1999/93/ES.

4.1 Direktiva 2001/115/ES

Direktiva 2001/115/ES¹³ dopušča možnost elektronskega pošiljanja računov. V tem primeru mora biti zagamčena pristnost izvora in celovitost vsebine računov, na primer z uporabo naprednih elektronskih podpisov.

Naloga naprednega elektronskega podpisa iz te Direktive je zagotoviti, da je izpolnjena tehnična varnost med postopkoma prenosa in shranjevanja. Dejansko vse nacionalne zakonodaje tudi na papirju ne zahtevajo, da se tak dokument podpiše lastnoročno, in Direktiva navaja, da države članice ne zahtevajo, da se računi podpišejo. Zato lahko rečemo, da se v tem primeru izraz elektronski podpis sklicuje bolj na tehnični kot na pravni pojem.

4.2 Nove direktive o javnih naročilih

Nove direktive o javnih naročilih, ki so začele veljati 30. aprila 2004, dopolnjujejo zakonodajni okvir za uporabo elektronskih podpisov v javnih naročilih¹⁴.

Uporaba elektronskih podpisov je odločilnega pomena za vzpostavitev operativnega sistema elektronskih javnih naročil po vsej Evropi. Za elektronska javna naročila se pričakuje, da bodo eno glavnih področij uporabe, zlasti za naprednejše oblike elektronskih podpisov. Elektronska javna naročila ponazarjajo izzive, ki jih je treba premagati pri spodbujanju elektronskih podpisov.

Nove direktive javnih naročil ne opredeljujejo, katero vrsto elektronskih podpisov je treba uporabiti pri elektronskih razpisih, temveč prepuščajo izbiro državam članicam pod pogojem, da je ta v skladu z nacionalno zakonodajo za izvajanje Direktive 1999/93/ES¹⁵. To odraža trenutno prakso pri predložitvi ponudb na papirju, za katere direktive o javnih naročilih ne urejajo podrobnosti podpisovanja in varovanja ponudb.

Dejstvo, da države članice lahko izberejo različne ravni elektronskih podpisov, pomeni tveganje, da bodo rešitve elektronskih javnih naročil v zasnovi upoštevale izdelke, razvite v posamezni državi. To pomeni tveganje drobitve trga javnih naročil in povzročanja ovir za notranji trg za elektronske podpise.

¹³ Direktiva Sveta 2001/115/ES z dne 20. decembra 2001 o spremembi Direktive 77/388/EGS z namenom poenostavitve, modernizacije in usklajevanja, pogojev določenih za izdajanje računov v zvezi z davkom na dodano vrednost, UL L 15, 17.1.2002, str. 24.

¹⁴ Direktiva 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov v vodnem, energetskem in transportnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, UL L 134, 30.4.2004, str. 1, in Direktiva 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev, UL L 134, 30.4.2004, str. 114.

¹⁵ Glej Prilogo X Direktive 2004/18 o javnih naročilih.

Zdaj je izziv, da se po vsej Evropi za javna naročila uvedejo elektronski podpisi brez ustvarjanja ovir za čezmejno trgovanje.

Nove direktive dopolnjuje akcijski načrt¹⁶, ki določa cilje in navaja možne ukrepe Komisije in držav članic med leti od 2005 do 2007, da bi zagotovili, da se bodo elektronska javna naročila v Evropi do leta 2010 splošno uveljavila. Prizadeva si za operativno rešitev za elektronsko podpisovanje, ki temelji na vzajemnem priznanju in se ne sme razlikovati od elektronskih podpisov, uporabljenih na drugih področjih dejavnosti.

4.3 Sklep Komisije o elektronskih in digitalnih dokumentih

Sklep Komisije 2004/563 o elektronskih in digitalnih dokumentih je bil sprejet 7. julija 2004¹⁷. Ta sklep spreminja interni poslovnik Komisije.

Ta sklep določa pogoje veljavnosti elektronskih in digitalnih dokumentov za Komisijo. Uporablja se za elektronske dokumente, ki jih sestavi ali prejme in shrani Komisija, elektronski podpis pa se uporabi za potrditev veljavnosti elektronskih dokumentov, kadar je to potrebno¹⁸.

Komisija je pripravila izvedbena pravila tega sklepa. Ta vsebujejo načela, potrebna za izvedbo tehnične infrastrukture za elektronsko podpisovanje.

5. SKLEPNE UGOTOVITVE

5.1 Pravni vidik

Ta direktiva je uvedla pravno gotovost glede splošne sprejemljivosti elektronskih podpisov: potreba po pravnem priznanju elektronskih podpisov je bila zadovoljena s prenosom Direktive v zakonodajo držav članic.

V tej zvezi Komisija meni, da so bili cilji Direktive v veliki meri izpolnjeni in da do zdaj ni bilo jasne potrebe po njeni spremembi.

Glede na težave vzajemnega priznavanja elektronskih podpisov in interoperabilnosti pa bo Komisija organizirala vrsto sestankov z državami članicami in ustreznimi zainteresiranimi stranmi, da bi z vidika upoštevanja dopolnilnih ukrepov obravnavala naslednja vprašanja, kadar je to primerno: razlike pri prenosu Direktive; razjasnitve posebnih členov Direktive; tehnični vidiki in vidiki standardizacije; težave z interoperabilnostjo. V tem smislu se upoštevajo rezultati ustreznih dejavnosti služb Komisije.

5.2 Učinek na trg

Uporaba kvalificiranih elektronskih podpisov je bila mnogo manjša od pričakovane in trg danes ni dobro razvit. Uporabniki danes nimajo enega samega elektronskega potrdila za podpisovanje dokumentov ali transakcij v digitalnem okolju na enak način kot na papirju.

¹⁶ Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Akcijski načrt za izvedbo pravnega okvira za elektronska javna naročila, 14.10.2004.

¹⁷ Sklep Komisije z dne 7. julija 2004 o spremembi poslovnika, UL L 251, 27.7.2004, str. 9.

¹⁸ Sporazumno se lahko uporablja tudi za organe ali subjekte, odgovorne za izvajanje nekaterih politik Skupnosti in za nacionalne uprave, pri katerih postopek zadeva Komisijo in te druge subjekte.

Zato celovita ocena cilja notranjega trga Direktive, tj. prostega pretoka kvalificiranih elektronskih podpisov, trenutno ni mogoča.

Glavni razlog za počasen zagon trga je gospodarski: ponudniki storitev imajo majhne spodbude za razvoj elektronskih podpisov za več aplikacij in raje ponujajo rešitve za lastne storitve, na primer rešitve, ki jih je razvil bančni sektor. To upočasnjuje postopek razvoja interoperabilnih rešitev. Pomanjkanje aplikacij, kot so celovite rešitve za elektronske arhive, lahko tudi preprečijo razvoj večnamenskega elektronskega podpisa, ki zahteva dovolj veliko število uporabnikov in uporab.

Vendar bi lahko v prihodnosti številne aplikacije povzročile rast trga. Uporaba elektronskih podpisov v storitvah e-uprave je že dosegla določen obseg in bo v prihodnosti verjetno pomembna gonilna sila. Strateško vlogo aplikacij e-uprave priznava pobuda i2010¹⁹, ki spodbuja privatni in javni sektor k uvedbi in učinkoviti uporabi ICT. Potreba po varnih elektronskih sredstvih prepoznavanja za dostop in uporabo javnih storitev je bistvenega pomena za državljane ter podjetja in bo spodbudila uporabo elektronskih podpisov²⁰. Pojavile se bodo različne oblike elektronskih osebnih izkaznic in zahtevale določeno stopnjo interoperabilnosti. Komisija je pobudam elektronskih osebnih izkaznic priznala velik pomen, na primer z načrtom ukrepov elektronskih javnih naročil ali z usklajevanjem varnostnih značilnosti potnih listin, s programom IDABC o vidikih interoperabilnosti elektronskih osebnih izkaznic za vseevropske storitve e-uprave, s programoma IST ali eTen. Komisija namerava nadaljevati notranjo posodobitev lastne uprave²¹. Eden od prihodnjih ukrepov bo uvedba elektronskih podpisov za zmanjšanje pretoka papirja.

Komisija bo nadaljevala spodbujati razvoj storitev in aplikacij elektronskih podpisov in bo spremljala trg. Poleg podpore z dejavnostmi e-uprave bo poudarek zlasti na interoperabilnosti in čezmejni uporabi elektronskega podpisovanja. Komisija bo podpirala nadaljnjo standardizacijo, da bi spodbudila interoperabilnost in uporabo vseh vrst tehnologij za kvalificiran elektronski podpis na notranjem trgu. Leta 2006 bo pripravila poročilo o standardih za elektronsko podpisovanje.

¹⁹ COM(2005) 229 konč.

²⁰ Glej tudi Ministrsko deklaracijo, ki je bila soglasno sprejeta med ministrsko konferenco o e-upravi v Manchestru „Transforming Public Services“, 24/11/05.

²¹ „e-Komisija 2006–2010: omogočiti učinkovitost in preglednost“ – strateški okvir – C(2005) 4473.